

**ПРАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ІМЕНІ КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО**

Кафедра господарського та трудового права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри господарського та
трудового права

Олексій ЮЛДАШЕВ
" 28 " 08 2025р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА»

Галузь знань: 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність

Освітній рівень: другий (магістерський) рівень

Освітня програма «Правоохоронна діяльність»

Київ 2025

Робоча програма з навчальної дисципліни «Актуальні питання господарського права» для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Правоохоронна діяльність» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність».

Розробник:

Барановська Віра Миколаївна - професор кафедри господарського та трудового права, кандидат юридичних наук.

(підпис)

Віра БАРАНОВСЬКА

Робочу програму погоджено:

Гарант освітньої програми «Правоохоронна діяльність»

(підпис)

Олександр САВКА

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри господарського та трудового права

Протокол № 4 від « 28 » 08 2025 року

Завідувач кафедри господарського та трудового права

(підпис)

Олексій ЮЛДАШЕВ

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	очна (денна)	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	
Мова викладання	українська	
Загальний обсяг у кредитах ЄК / годинах	4/120	4/120
Курс	1	1
Семестр	1	
Кількість змістових модулів	2	2
Обсяг кредитів із розподілом за семестрами	4	4
Обсяг годин, у тому числі:		
- Аудиторні	40	4
- Лекційні	24	2
- Семінарські / Практичні	16	2
- Лабораторні	-	-
Самостійна робота, год	80	116
Форма семестрового контролю	залік	

Мета і завдання вивчення навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни “Актуальні питання господарського права” є: сукупність сучасних теоретичних і практичних проблем правового регулювання господарських відносин, що виникають у процесі здійснення господарської діяльності, а також механізми їх вирішення в умовах реформування законодавства та євроінтеграційних процесів.

До предмета дисципліни належать:

проблеми застосування норм Господарський кодекс України та інших актів господарського законодавства;

правове регулювання діяльності суб'єктів господарювання;

питання укладення, виконання та припинення господарських договорів;

проблеми корпоративних відносин та управління;

правові аспекти захисту економічної конкуренції;

питання банкрутства та відновлення платоспроможності;

особливості відповідальності у сфері господарювання;

судова практика вирішення господарських спорів, зокрема практика Верховний Суд;

вплив міжнародного та європейського права на розвиток господарського законодавства України.

Мета навчальної дисципліни: полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти системного та глибокого розуміння сучасних теоретичних і практичних проблем господарського права, засвоєнні основних напрямів розвитку господарсько-правового регулювання в умовах трансформації економічних відносин, євроінтеграційних процесів та цифровізації економіки. Дисципліна спрямована на розвиток здатності аналізувати чинне законодавство та практику його застосування, виявляти колізії та прогалини у правовому регулюванні господарської діяльності, обґрунтовувати шляхи їх подолання з урахуванням сучасних наукових підходів і міжнародного досвіду.

Крім того, метою є формування навичок критичного мислення, правового аналізу та аргументації, уміння застосовувати норми господарського права при вирішенні складних практичних ситуацій, підготовка до професійної діяльності у сфері правового забезпечення господарської діяльності суб'єктів господарювання, а також до участі у нормотворчій, правозастосовній і науково-дослідній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни: забезпечення ґрунтовної підготовки здобувачів освіти шляхом опанування ними сучасних наукових підходів, правових механізмів і практичних аспектів регулювання господарських правовідносин. У межах дисципліни передбачається вивчення ключових проблем розвитку господарського законодавства, аналіз правозастосовної практики, дослідження особливостей функціонування суб'єктів господарювання в сучасних економічних умовах, а також формування професійних компетентностей щодо правильного тлумачення, застосування та вдосконалення норм господарського права з урахуванням національних і міжнародних тенденцій розвитку правової системи.

Окрім цього, до завдань навчальної дисципліни відноситься: формування системного розуміння сучасного стану та тенденцій розвитку господарського права як галузі права і законодавства; аналіз проблем правового регулювання господарських відносин, зокрема у сферах підприємницької діяльності, корпоративного управління, конкуренції та банкрутства; опанування новітніх підходів до тлумачення норм господарського законодавства, враховуючи судову практику, зокрема практику Верховний Суд; ознайомлення з міжнародно-правовими стандартами у сфері господарської діяльності, включаючи практику Європейський суд з прав людини у контексті захисту майнових прав та свободи підприємництва; розвиток критичного мислення

щодо реформування господарського законодавства України в умовах євроінтеграції; формування практичних навичок застосування норм господарського права у професійній діяльності юриста, адвоката чи державного службовця; поглиблення знань щодо відповідальності у сфері господарювання, включаючи господарсько-правову, адміністративну та кримінальну відповідальність.

Перелік компетентностей та результатів навчання, що формує дана дисципліна:

Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна: ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. СК1. Здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності. СК5. Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності. СК11. Здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна. Здобувачі повинні досягти таких програмних результатів навчання: РН1. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять. РН4. Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів. РН5. Аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення.

Пререквізити навчальної дисципліни: Теорія держави і права (основи праворозуміння, джерела права, правозастосування); Конституційне право України (засади правового статусу суб'єктів та принципи правової системи); Адміністративне право (публічно-правове регулювання господарської діяльності); Цивільне право (зобов'язальні правовідносини, договори, відповідальність); Господарське право (базові положення правового регулювання господарської діяльності, зокрема норми Господарський кодекс

України); Господарський процес (порядок вирішення господарських спорів); фінансове право (основи публічних фінансів, податкові правовідносини);

Програма навчальної дисципліни

Тема 1 : Поняття, ознаки господарського права та проблеми його галузевої приналежності.

Господарське право є самостійною галуззю права, що регулює відносини, які виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також за їх участю. Воно спрямоване на забезпечення ефективного функціонування економіки, баланс публічних і приватних інтересів та правове регулювання підприємницької діяльності.

Предметом господарського права є господарські відносини, що виникають у сфері виробництва, обміну, розподілу та споживання матеріальних благ і послуг. Ці відносини мають майновий характер, пов'язані з організацією господарської діяльності та участю у ній суб'єктів господарювання.

Метод господарського права характеризується поєднанням імперативного та диспозитивного підходів. Імперативні норми застосовуються для регулювання відносин за участю держави та забезпечення публічних інтересів, тоді як диспозитивні норми надають суб'єктам господарювання можливість самостійно визначати умови своєї діяльності.

До основних ознак господарського права належать комплексний характер правового регулювання, наявність спеціальних норм, що враховують особливості господарської діяльності, а також поєднання приватноправових і публічно-правових елементів.

Проблемним є питання галузевої приналежності господарського права, що пов'язано з дискусіями щодо його самостійності як галузі права або віднесення до цивільного права. Наявність спільних інститутів і норм, а також схожість предмета регулювання зумовлює різні підходи у науковій доктрині.

Суттєве значення має співвідношення господарського та цивільного права, зокрема у частині регулювання договірних відносин, правового статусу суб'єктів та відповідальності. На практиці виникають колізії між нормами цих галузей, що ускладнює правозастосування.

Перспективи розвитку господарського права пов'язані з подальшим удосконаленням законодавства, уточненням його місця в системі права, а також гармонізацією норм із сучасними економічними процесами та європейськими правовими стандартами.

Тема 2 : Загальні положення щодо правового становища суб'єктів господарювання та їх проблематика.

Суб'єкти господарювання є учасниками господарських правовідносин, які здійснюють господарську діяльність з метою отримання прибутку або досягнення соціально-економічних результатів. Їх правове становище визначається сукупністю прав, обов'язків та юридичних гарантій, закріплених у чинному законодавстві.

До основних видів суб'єктів господарювання належать юридичні особи (підприємства, господарські товариства, кооперативи), фізичні особи-підприємці, а також інші суб'єкти, які здійснюють господарську діяльність у межах, визначених законом. Кожен із них має специфічний правовий статус залежно від організаційно-правової форми та виду діяльності.

Важливим елементом правового становища суб'єктів господарювання є їх господарська правосуб'єктність, яка включає правоздатність та дієздатність. Вона визначає можливість суб'єкта набувати та реалізовувати господарські права, а також нести обов'язки у процесі здійснення діяльності.

Проблемним є питання визначення обсягу правоздатності суб'єктів господарювання, зокрема щодо спеціальної або загальної правоздатності юридичних осіб, а також меж здійснення ними окремих видів діяльності.

Суттєве значення має правовий режим майна суб'єктів господарювання, який визначає порядок володіння, користування та розпорядження майном. На практиці виникають проблеми щодо формування статутного капіталу, розмежування майна суб'єкта та його учасників, а також захисту майнових прав.

Окрему увагу приділено гарантіям прав суб'єктів господарювання, які забезпечуються державою через систему правових, економічних та організаційних заходів. До них належать рівність усіх суб'єктів перед законом, захист від незаконного втручання у господарську діяльність та право на судовий захист.

Проблемними залишаються питання реалізації та захисту прав суб'єктів господарювання, зокрема у відносинах з державними органами, а також у разі виникнення господарських спорів.

Перспективи розвитку правового регулювання правового становища суб'єктів господарювання пов'язані з удосконаленням законодавства, гармонізацією його з європейськими стандартами та забезпеченням ефективного захисту прав і законних інтересів учасників господарських відносин.

Тема 3 Легалізація господарської діяльності та її проблематика.

Легалізація господарської діяльності є обов'язковою умовою здійснення підприємницької діяльності в правовому полі та передбачає офіційне визнання державою суб'єкта господарювання та надання йому права на здійснення

відповідної діяльності. Вона спрямована на забезпечення законності господарської діяльності, захист прав учасників ринку та контроль з боку держави.

Основними формами легалізації господарської діяльності є державна реєстрація суб'єктів господарювання, отримання ліцензій на здійснення окремих видів діяльності, а також дозвільні процедури. Державна реєстрація є первинним етапом легалізації, що надає суб'єкту господарювання правосуб'єктність.

Проблемним є питання спрощення процедур легалізації господарської діяльності, зокрема скорочення строків реєстрації, зменшення адміністративних бар'єрів та забезпечення доступності відповідних процедур для суб'єктів господарювання. Надмірна зарегульованість може негативно впливати на розвиток підприємництва.

Важливим аспектом є ліцензування окремих видів господарської діяльності, яке застосовується з метою забезпечення державного контролю у сферах, що становлять підвищений суспільний інтерес. Проблеми виникають щодо визначення переліку ліцензованих видів діяльності, а також прозорості та обґрунтованості ліцензійних умов.

Суттєве значення має дозвільна система у сфері господарювання, яка передбачає отримання дозволів, погоджень та інших документів, необхідних для здійснення певних видів діяльності. На практиці виникають труднощі у застосуванні дозвільних процедур через їх складність та різноманітність.

Окрему увагу приділено державному контролю за дотриманням вимог легалізації господарської діяльності. Контрольні органи здійснюють перевірки щодо законності ведення діяльності, наявності необхідних дозволів та дотримання встановлених вимог.

Проблемними залишаються питання відповідальності за здійснення господарської діяльності без належної легалізації, а також ефективності механізмів виявлення та припинення нелегальної підприємницької діяльності.

Перспективи розвитку правового регулювання легалізації господарської діяльності пов'язані з подальшим удосконаленням дозвільних та реєстраційних процедур, цифровізацією адміністративних послуг, а також гармонізацією законодавства з європейськими стандартами ведення бізнесу.

Тема 4 Проблемні аспекти державного регулювання господарської діяльності.

Державне регулювання господарської діяльності є системою правових, організаційних та економічних заходів, спрямованих на забезпечення

стабільного функціонування економіки, захисту прав суб'єктів господарювання та споживачів, а також підтримання балансу публічних і приватних інтересів.

Здійснення державного регулювання реалізується через прийняття нормативно-правових актів, встановлення обов'язкових правил ведення господарської діяльності, контроль і нагляд, а також застосування адміністративно-правових та господарсько-правових засобів впливу.

Проблемним є визначення меж державного втручання у господарську діяльність, оскільки надмірне регулювання може обмежувати свободу підприємництва, тоді як недостатній рівень регулювання може призводити до зловживань та порушення прав учасників ринку.

Важливим аспектом є форми та методи державного регулювання, серед яких ліцензування, сертифікація, стандартизація, квотування, державний контроль і нагляд. На практиці виникають проблеми ефективності їх застосування, а також дублювання повноважень різних органів державної влади.

Суттєве значення має діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері регулювання господарської діяльності. Проблемними залишаються питання розмежування їх компетенції, узгодженості рішень та запобігання адміністративному тиску на суб'єктів господарювання.

Актуальними є питання дерегуляції та спрощення умов ведення бізнесу, спрямовані на зменшення адміністративних бар'єрів, підвищення інвестиційної привабливості економіки та забезпечення свободи підприємницької діяльності.

Окрему увагу приділено державному контролю та нагляду у сфері господарської діяльності, зокрема їх правовим засадам, принципам здійснення та проблемам ефективності. Важливим є забезпечення законності, прозорості та недопущення зловживань з боку контролюючих органів.

Перспективи розвитку державного регулювання господарської діяльності пов'язані з удосконаленням нормативно-правової бази, гармонізацією її з європейськими стандартами, впровадженням цифрових інструментів управління та підвищенням ефективності державного впливу на економічні процеси.

Тема 5 Проблеми застосування та визначення господарських зобов'язань та договорів.

Господарські зобов'язання є одним із ключових інститутів господарського права, що виникають між суб'єктами господарювання у процесі здійснення господарської діяльності. Вони спрямовані на виконання певних дій майнового або немайнового характеру, зокрема передачу майна, виконання робіт чи надання послуг.

Правовою формою господарських зобов'язань виступають господарські договори, які є основним інструментом регулювання відносин між суб'єктами господарювання. Договір визначає права та обов'язки сторін, умови виконання зобов'язань, а також відповідальність за їх порушення.

Проблемним є визначення правової природи господарських зобов'язань та їх співвідношення з цивільно-правовими зобов'язаннями. Наявність колізій між нормами господарського та цивільного законодавства ускладнює їх кваліфікацію та застосування на практиці.

Суттєве значення має класифікація господарських договорів за різними критеріями, зокрема за предметом, способом укладення та характером регулювання. На практиці виникають труднощі у визначенні виду договору, що впливає на застосування відповідних правових норм.

Важливими є питання укладення господарських договорів, зокрема визначення моменту їх укладення, форми договору, істотних умов та порядку погодження умов між сторонами. Недотримання встановлених вимог може призвести до визнання договору недійсним.

Проблеми виникають також при виконанні господарських зобов'язань, зокрема щодо строків виконання, належного виконання, зміни та розірвання договорів. У практиці часто виникають спори щодо тлумачення умов договору та встановлення факту їх порушення.

Окрему увагу приділено способам забезпечення виконання господарських зобов'язань, таким як неустойка, застава, порука, гарантія та завдаток. Їх застосування спрямоване на мінімізацію ризиків невиконання або неналежного виконання зобов'язань.

Перспективи розвитку правового регулювання господарських зобов'язань і договорів пов'язані з удосконаленням законодавства, гармонізацією норм різних галузей права та формуванням сталої судової практики щодо вирішення договірних спорів.

Тема 6 Проблеми визначення торгівлі та її правового забезпечення.

Торгівля є однією з ключових сфер господарської діяльності, що забезпечує обіг товарів, задоволення потреб споживачів та функціонування ринку. Вона охоплює діяльність, пов'язану з купівлею-продажем товарів, їх обігом, а також організацією торговельного обслуговування.

Правове регулювання торгівлі здійснюється нормами господарського, цивільного та спеціального законодавства, що регулює внутрішню та зовнішню торгівлю. Водночас на практиці існують проблеми уніфікації підходів до визначення поняття «торгівля», її видів та форм здійснення.

Проблемним є розмежування оптової та роздрібною торгівлі, а також визначення критеріїв їх відмежування. Відсутність чітких законодавчих дефініцій створює труднощі у правозастосуванні та кваліфікації господарських відносин.

Суттєве значення має правове регулювання торговельної діяльності суб'єктів господарювання, зокрема вимоги до здійснення торговельної діяльності, ліцензування окремих видів діяльності, дотримання правил торгівлі та захисту прав споживачів.

Особливу увагу приділено укладенню та виконанню договорів купівлі-продажу у сфері торгівлі, порядку передачі товарів, переходу права власності, а також відповідальності сторін за порушення договірних зобов'язань.

Актуальними є питання правового забезпечення електронної торгівлі, що стрімко розвивається у зв'язку з цифровізацією економіки. Це включає функціонування інтернет-магазинів, маркетплейсів та інших цифрових платформ, а також особливості дистанційної торгівлі.

Проблемними залишаються питання контролю за торговельною діяльністю, забезпечення якості товарів, дотримання стандартів, а також ефективного захисту прав споживачів.

Перспективи розвитку правового регулювання торгівлі пов'язані з удосконаленням законодавства, гармонізацією його з європейськими стандартами, а також адаптацією до сучасних умов розвитку електронної комерції та глобалізації ринку.

Тема 7 Проблемні аспекти господарсько-правового регулювання надання послуг та виконання робіт.

Надання послуг та виконання робіт є важливими видами господарської діяльності, що займають значне місце у сучасній економіці. Вони регулюються нормами господарського та цивільного законодавства, що зумовлює складність їх правового забезпечення та наявність колізій у правозастосуванні.

Послуги та роботи як об'єкти господарських правовідносин мають свої особливості, зокрема нематеріальний характер послуг, їх невіддільність від процесу надання, а також індивідуальний характер виконання робіт. Це впливає на порядок укладення та виконання відповідних договорів, а також на визначення результату діяльності.

Важливим є розмежування договорів на виконання робіт і надання послуг, оскільки на практиці часто виникають труднощі у їх кваліфікації. Невизначеність у цьому питанні може призводити до неправильного застосування норм права та ускладнювати вирішення спорів.

Суттєвою проблемою є визначення якості послуг та результатів виконаних робіт, а також встановлення критеріїв їх належного виконання.

Особливості таких правовідносин ускладнюють процес доказування неналежного виконання зобов'язань.

Окрему увагу приділено правовому регулюванню строків виконання робіт та надання послуг, порядку їх приймання, а також оформленню результатів діяльності. У практиці виникають спори щодо моменту виконання зобов'язання та належності його підтвердження.

Актуальними є питання відповідальності за порушення умов договорів про надання послуг та виконання робіт, зокрема щодо відшкодування збитків, застосування штрафних санкцій та розірвання договору. Водночас існують проблеми визначення обсягу відповідальності та її співмірності з порушенням.

Особливого значення набуває розвиток нових видів послуг, пов'язаних із цифровізацією економіки, що потребує оновлення підходів до їх правового регулювання.

Перспективи розвитку правового регулювання у цій сфері пов'язані з удосконаленням законодавства, усуненням колізій між нормативними актами, а також формуванням єдиної правозастосовної практики щодо договорів про надання послуг та виконання робіт.

Тема 8 Проблемні аспекти господарсько-правової відповідальності суб'єктів господарювання.

Господарсько-правова відповідальність є важливим інститутом господарського права, що спрямований на забезпечення належного виконання суб'єктами господарювання своїх зобов'язань та дотримання встановлених правил здійснення господарської діяльності. Вона настає у разі вчинення правопорушення у сфері господарювання та має майновий характер.

Особливістю господарсько-правової відповідальності є її застосування у відносинах між суб'єктами господарювання, а також між ними та державою. Вона поєднує елементи приватноправового та публічно-правового впливу, що зумовлює складність її правової природи та наявність дискусій щодо її місця у системі юридичної відповідальності.

Основними підставами господарсько-правової відповідальності є порушення господарських зобов'язань, недотримання умов договорів, а також порушення встановлених правил здійснення господарської діяльності. До форм відповідальності належать відшкодування збитків, штрафні санкції, оперативно-господарські санкції та адміністративно-господарські санкції.

Проблемним є питання визначення складу господарського правопорушення, зокрема встановлення вини суб'єкта господарювання,

причинно-наслідкового зв'язку між правопорушенням і його наслідками, а також обсягу завданих збитків. У практиці виникають труднощі доказування зазначених елементів.

Важливим аспектом є співвідношення господарсько-правової відповідальності з іншими видами юридичної відповідальності, зокрема цивільно-правовою та адміністративною. Наявність колізій між нормами різних галузей права ускладнює правозастосування та потребує їх узгодження.

Окрему увагу приділено застосуванню санкцій у господарських правовідносинах, зокрема визначенню їх розміру, порядку нарахування та стягнення. Проблемними залишаються питання справедливості та співмірності санкцій, а також можливості їх зменшення судом.

Актуальними є питання звільнення від господарсько-правової відповідальності, зокрема у випадках дії обставин непереборної сили, випадку або вини потерпілої сторони. Практичне значення має правильне тлумачення таких підстав та їх доказування.

Перспективи розвитку інституту господарсько-правової відповідальності пов'язані з удосконаленням законодавства, уніфікацією підходів до визначення підстав і форм відповідальності, а також підвищенням ефективності механізмів захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання.

Тема 9 Проблеми правового регулювання корпоративних відносин та управління суб'єктами господарювання.

Корпоративні відносини є важливою складовою господарських правовідносин, що виникають у процесі створення, діяльності та припинення суб'єктів господарювання, зокрема господарських товариств. Вони охоплюють відносини між учасниками (засновниками), органами управління та самою юридичною особою щодо реалізації корпоративних прав та обов'язків.

Правове регулювання корпоративних відносин в Україні здійснюється на основі норм господарського, цивільного законодавства та спеціальних законів, однак характеризується наявністю колізій, прогалин і неоднозначності у правозастосуванні. Особливої актуальності набувають питання співвідношення норм різних галузей права у регулюванні корпоративної діяльності.

Важливим аспектом є визначення правового статусу учасників господарських товариств, їх корпоративних прав, зокрема права на участь в управлінні, отримання дивідендів, доступ до інформації про діяльність товариства. На практиці виникають проблеми реалізації та захисту цих прав, у тому числі у випадках корпоративних конфліктів.

Суттєве значення має організація системи управління суб'єктами господарювання, яка включає загальні збори учасників, виконавчі органи та

наглядові органи. Проблемними є питання розмежування повноважень органів управління, прийняття рішень, відповідальності посадових осіб, а також забезпечення ефективного корпоративного контролю.

Окрему увагу приділено корпоративним конфліктам, які виникають між учасниками або між учасниками та органами управління. Такі конфлікти можуть бути пов'язані з розподілом прибутку, управлінням підприємством, виходом учасника з товариства, відчуженням часток. Недосконалість правового регулювання ускладнює їх врегулювання та потребує вдосконалення механізмів захисту прав учасників.

Актуальними є також питання прозорості діяльності суб'єктів господарювання, розкриття інформації, запобігання зловживанням з боку посадових осіб та забезпечення балансу інтересів усіх учасників корпоративних відносин.

Перспективи розвитку правового регулювання корпоративних відносин пов'язані з удосконаленням законодавства, гармонізацією з міжнародними стандартами корпоративного управління, впровадженням принципів належного врядування та підвищення ефективності захисту корпоративних прав.

Тема 10 Актуальні проблеми цифровізації господарської діяльності та розвитку електронної комерції.

Цифровізація господарської діяльності є сучасним етапом розвитку економічних відносин, що передбачає активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у процес здійснення господарської діяльності. Вона суттєво трансформує традиційні підходи до ведення бізнесу, впливає на структуру ринку, способи взаємодії між суб'єктами господарювання та обумовлює необхідність оновлення правового регулювання.

Суттєвою проблемою є визначення моменту укладення електронного договору, належна ідентифікація сторін та підтвердження їх волевиявлення. У практиці виникають труднощі доказування факту укладення та виконання таких договорів, що свідчить про наявність прогалин у правовому регулюванні.

Особливу увагу приділено захисту прав споживачів у сфері електронної комерції, зокрема праву на отримання повної інформації про товар чи послугу, можливості повернення товару, а також гарантіям якості. Ускладнення виникають у транскордонних правовідносинах, де застосовуються різні правові режими.

Окремим напрямом є діяльність цифрових платформ та маркетплейсів, які виступають посередниками між продавцями та споживачами. Актуальними залишаються питання визначення їх правового статусу, меж відповідальності за дії користувачів, а також ризики монополізації ринку.

Важливе значення має забезпечення кібербезпеки та захисту персональних даних у процесі здійснення господарської діяльності. Зростання кількості кіберзагроз потребує вдосконалення механізмів правового захисту та підвищення рівня відповідальності за порушення у цій сфері.

Перспективи розвитку господарського права в умовах цифровізації пов'язані з подальшим впровадженням інноваційних технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн, автоматизовані системи управління, що вимагає адаптації законодавства та формування нових підходів до правового регулювання господарської діяльності.

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	очна (денна) форма				заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Змістовний модуль 1. Загальні засади функціонування механізму захисту прав людини.								
Тема 1. Поняття, ознаки господарського права та проблеми його галузевої приналежності.	8	2	2	4	12	2	2	8
Тема 2. Загальні положення щодо правового становища суб'єктів господарювання та їх проблематика.	6	2		4	8			8
Тема 3. Легалізація господарської діяльності та її проблематика.	10	2	2	6	8			8
Тема 4. Проблемні аспекти державного регулювання господарської діяльності.	8	2		6	8			8
Тема 5. Проблеми застосування та визначення господарських зобов'язань та договорів.	10	2	2	6	8			8

Тема 6. Проблеми визначення торгівлі та її правового забезпечення.	8	2		6	8			8
Тема 7. Проблемні аспекти господарсько-правового регулювання надання послуг та виконання робіт.	10	2	2	6	10			10
Тема 8. Проблемні аспекти господарсько-правової відповідальності суб'єктів господарювання.	10	2	2	6	10			10
Тема 9. Проблеми правового регулювання корпоративних відносин та управління суб'єктами господарювання	10	2	2	6	8			8
Тема 10. Актуальні проблеми цифровізації господарської діяльності та розвитку електронної комерції.	10	2	2	6	10			10
Модульна контрольна робота								
Всього:	90	20	14	56	90	2	2	86
Форма контролю: залік								

Теми семінарських / практичних занять

№ Сем. зан.	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема № 1 : :Загальні положення щодо правового становища суб'єктів господарювання та їх проблематика. <i>Основні завдання для вивчення теми</i> 1. Сформувати уявлення про поняття суб'єктів господарювання та їх місце у системі господарських правовідносин. 2. Розкрити зміст правового становища суб'єктів господарювання та його структурні елементи. 3. Визначити види суб'єктів господарювання та особливості їх правового статусу. 4. Дослідити поняття господарської правосуб'єктності та її складові (правоздатність і дієздатність). 5. Проаналізувати правовий режим майна суб'єктів	2

	господарювання та гарантії їх діяльності. 6. Виявити проблемні аспекти правового регулювання статусу суб'єктів господарювання та шляхи їх вирішення. <i>Основні питання для обговорення на семінарі</i> 1. Поняття суб'єктів господарювання та їх класифікація. 2. Ознаки суб'єктів господарювання та їх правове значення. 3. Поняття та зміст правового становища суб'єктів господарювання. 4. Господарська правосуб'єктність: поняття, елементи та особливості. 5. Види суб'єктів господарювання та особливості їх правового статусу (юридичні особи, ФОП). 6. Правовий режим майна суб'єктів господарювання. 7. Гарантії прав суб'єктів господарювання та їх захист. 8. Проблеми правового регулювання статусу суб'єктів господарювання у сучасних умовах.	
2.	Тема № 2 : Проблемні аспекти державного регулювання господарської діяльності. <i>Основні завдання для вивчення теми</i> 1. Сформулювати уявлення про сутність та значення державного регулювання господарської діяльності. 2. Розкрити форми, методи та інструменти державного регулювання господарських відносин. 3. Визначити повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері регулювання господарської діяльності. 4. Дослідити правові засади державного контролю та нагляду за господарською діяльністю. 5. Проаналізувати проблеми та колізії у сфері державного регулювання господарських відносин. 6. Визначити напрями удосконалення механізмів державного регулювання господарської діяльності. <i>Основні питання для обговорення на семінарі</i> 1. Поняття та сутність державного регулювання господарської діяльності. 2. Принципи державного регулювання у сфері господарювання. 3. Форми та методи державного регулювання	2

	господарської діяльності. 4. Повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері господарювання. 5. Державний контроль і нагляд у сфері господарської діяльності: поняття та види. 6. Ліцензування, сертифікація та інші інструменти державного регулювання. 7. Проблеми ефективності державного регулювання господарської діяльності. 8. Напрями удосконалення державного регулювання господарських відносин.	
3.	Тема № 3. Проблеми визначення торгівлі та її правового забезпечення. <i>Основні завдання для вивчення теми</i> 1. Сформулювати уявлення про поняття торгівлі як виду господарської діяльності. 2. Розкрити зміст та ознаки торговельної діяльності. 3. Визначити види та форми торгівлі (оптова, роздрібна, електронна тощо). 4. Дослідити особливості правового регулювання торговельної діяльності. 5. Проаналізувати нормативно-правове забезпечення торгівлі в Україні. 6. Виявити проблемні аспекти правового регулювання торгівлі та шляхи їх вирішення. <i>Основні питання для обговорення на семінарі</i> 1. Поняття торгівлі як виду господарської діяльності. 2. Ознаки та функції торговельної діяльності. 3. Види торгівлі та їх характеристика (оптова, роздрібна, електронна). 4. Правове регулювання торговельної діяльності в Україні. 5. Суб'єкти торговельної діяльності та їх правовий статус. 6. Особливості укладення та виконання договорів у сфері торгівлі. 7. Правове забезпечення електронної торгівлі та діяльності маркетплейсів. 8. Проблеми правового регулювання торгівлі та	2

	напрями його удосконалення.	
4.	Тема № 4. Проблемні аспекти господарсько-правового регулювання надання послуг та виконання робіт. <i>Основні завдання для вивчення теми</i> 1. Сформувати уявлення про поняття послуг та робіт у господарському праві. 2. Розкрити правову природу господарських договорів на надання послуг та виконання робіт. 3. Визначити особливості правового регулювання відносин з надання послуг та виконання робіт. 4. Дослідити права та обов'язки сторін за договорами про надання послуг і виконання робіт. 5. Проаналізувати порядок укладення, виконання та припинення відповідних господарських договорів. 6. Виявити проблемні аспекти господарсько-правового регулювання у сфері надання послуг та виконання робіт і можливі шляхи їх вирішення. <i>Основні питання для обговорення на семінарі</i> 1. Поняття робіт і послуг у господарському праві та їх відмінності. 2. Правова характеристика договорів про надання послуг. 3. Правова характеристика договорів підряду та виконання робіт. 4. Суб'єкти відносин з надання послуг та виконання робіт. 5. Істотні умови договорів про надання послуг та виконання робіт. 6. Права та обов'язки сторін за відповідними договорами. 7. Відповідальність сторін за порушення умов договорів. 8. Особливості якості послуг і робіт та способи її оцінювання. 9. Проблеми правозастосування у сфері надання послуг та виконання робіт. 10. Актуальні проблеми захисту прав сторін у відносинах щодо надання послуг та виконання робіт.	2
5.	Тема № 5. Проблемні аспекти господарсько-правової	

	відповідальності суб'єктів господарювання. <i>Основні завдання для вивчення теми</i> 1. Сформувати уявлення про поняття та сутність господарсько-правової відповідальності. 2. Розкрити підстави виникнення господарсько-правової відповідальності. 3. Визначити види та форми господарсько-правової відповідальності. 4. Дослідити склад господарського правопорушення та його елементи. 5. Проаналізувати порядок застосування господарсько-правових санкцій. 6. Виявити проблемні аспекти реалізації господарсько-правової відповідальності та шляхи їх вирішення. <i>Основні питання для обговорення на семінарі</i> 1. Поняття господарсько-правової відповідальності та її ознаки. 2. Підстави виникнення господарсько-правової відповідальності. 3. Склад господарського правопорушення: елементи та характеристика. 4. Види господарсько-правової відповідальності. 5. Форми господарсько-правових санкцій (збитки, штрафні санкції, оперативно-господарські санкції тощо). 6. Порядок застосування господарсько-правової відповідальності. 7. Обставини, що звільняють від господарсько-правової відповідальності. 8. Проблеми застосування господарсько-правової відповідальності у сучасних умовах.	2
6.	Тема № 6. Проблеми правового регулювання корпоративних відносин та управління суб'єктами господарювання. <i>Основні завдання для вивчення теми</i> 1. Сформувати уявлення про поняття корпоративних відносин та їх місце у господарському праві. 2. Розкрити сутність корпоративного управління та його основні принципи. 3. Визначити правовий статус учасників (засновників,	2

	акціонерів, членів) суб'єктів господарювання. 4. Дослідити органи управління суб'єктів господарювання та їх повноваження. 5. Проаналізувати порядок прийняття управлінських рішень у корпоративних утвореннях. 6. Виявити проблемні аспекти правового регулювання корпоративних відносин та корпоративного управління і визначити шляхи їх удосконалення. <i>Основні питання для обговорення на семінарі</i> 1. Поняття та ознаки корпоративних відносин. 2. Суб'єкти корпоративних відносин та їх правовий статус. 3. Організаційно-правові форми суб'єктів господарювання. 4. Система органів управління суб'єктів господарювання та їх компетенція. 5. Загальні збори учасників (акціонерів): порядок скликання та прийняття рішень. 6. Виконавчі органи та наглядові ради: функції та повноваження. 7. Права та обов'язки учасників корпоративних відносин. 8. Корпоративні конфлікти: причини виникнення та способи їх вирішення. 9. Відповідальність органів управління суб'єктів господарювання. 10. Проблеми та перспективи вдосконалення корпоративного управління в Україні.	
7.	Тема № 7. Актуальні проблеми цифровізації господарської діяльності та розвитку електронної комерції. Основні завдання для вивчення теми 1. Сформулювати уявлення про сутність цифровізації господарської діяльності та її значення для сучасної економіки. 2. Розкрити поняття та особливості електронної комерції як форми господарської діяльності. 3. Визначити правові засади функціонування електронної комерції в Україні.	2

4. Дослідити правовий статус суб'єктів електронної комерції та цифрових платформ.

5. Проаналізувати особливості укладення та виконання електронних договорів.

6. Виявити проблемні аспекти правового регулювання цифровізації господарської діяльності та електронної комерції.

7. Визначити напрями розвитку правового регулювання у сфері цифрової економіки.

Основні питання для обговорення на семінарі

1. Поняття цифровізації господарської діяльності та її роль у розвитку економіки.

2. Поняття та види електронної комерції.

3. Нормативно-правове регулювання електронної комерції в Україні.

4. Суб'єкти електронної комерції та їх правовий статус.

5. Особливості укладення електронних договорів.

6. Електронний документообіг та електронний підпис у господарській діяльності.

7. Правове регулювання діяльності цифрових платформ і маркетплейсів.

8. Захист прав споживачів у сфері електронної комерції.

9. Кібербезпека та захист персональних даних у господарській діяльності.

10. Проблеми та перспективи розвитку цифрової економіки та електронної комерції.

Самостійна робота

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Актуальні питання господарського права» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, інтернет-джерел та судової практики, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, підготовці та публікації наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за тематикою практичних занять; переклад іноземних текстів установлених обсягів; опрацювання матеріалів правозастосовної практики, підготовку

аналітичних і порівняльних висновків та формування навичок науково-правового аналізу; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації; підготовку юридичних документів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, Інституті і кафедрі.

Вимоги до написання рефератів та есе

Загальні положення:

Реферат та есе є формами самостійної роботи здобувачів вищої освіти і спрямовані на поглиблення теоретичних знань, розвиток навичок науково-правового аналізу, аргументації правових позицій, критичного мислення та академічного письма.

Під час виконання рефератів та есе здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, вимог чинного законодавства України, стандартів вищої освіти та внутрішніх нормативних актів закладу вищої освіти.

Мета та навчальні завдання:

- формування здатності здійснювати самостійний аналіз доктринальних і нормативних джерел у сфері права;
- розвиток умінь формулювати та аргументовано обґрунтовувати власну правову позицію;
- набуття навичок наукового письма та коректного використання правової термінології;
- удосконалення навичок систематизації, узагальнення та критичної оцінки правової інформації.

Вимоги до змісту

Реферат

Реферат має аналітико-узагальнювальний характер і повинен:

- розкривати теоретичні підходи до обраної правової проблеми;
- містити аналіз норм законодавства, практики Європейського суду з прав людини (за наявності);
- відображати сучасні наукові позиції українських та зарубіжних дослідників;
- завершуватися обґрунтованими висновками.

Структура реферату:

1. Титульна сторінка
2. Зміст
3. Вступ (обґрунтування актуальності, мета і завдання)
4. Основна частина (2–3 логічно пов'язані розділи)
5. Висновки

6. Список використаних джерел

Есе

Есе має аналітично-дискусійний характер і спрямоване на виклад та обґрунтування власної позиції здобувача щодо конкретної правової проблеми.

Есе повинно:

- містити чітко сформульовану авторську правову позицію;
- демонструвати здатність до критичного аналізу правових явищ;
- містити аргументацію з посиланням на нормативні акти, доктрину та судову практику;
- відображати логічну цілісність і самостійність мислення.

Рекомендована структура есе:

1. Вступ (постановка проблеми)
2. Основна частина (аргументація позиції, аналіз альтернативних підходів)
3. Висновки (узагальнення та власні висновки)

Вимоги до обсягу:

- Реферат – 7–15 сторінок друкованого тексту
- Есе – 4–8 сторінок друкованого тексту
(без урахування титульної сторінки та списку використаних джерел)

Вимоги до оформлення:

- формат сторінки – А4;
- шрифт – Times New Roman;
- розмір шрифту – 14;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм;
- нумерація сторінок – арабськими цифрами (з другої сторінки);
- абзацний відступ – 1,25 см.

Посилання на джерела оформлюються відповідно до чинних національних стандартів бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015).

Вимоги до джерельної бази:

Кількість використаних джерел:

- реферат – не менше 10 джерел;
- есе – не менше 5 джерел.

До джерел належать:

- Конституція України;
- закони та підзаконні нормативно-правові акти;
- рішення Конституційного Суду України;
- практика Європейського суду з прав людини;

- наукові монографії, статті фахових видань;
- офіційні міжнародні документи.

Академічна доброчесність:

Робота повинна бути виконана самостійно.

Не допускаються:

- плагіат, використання програмних засобів штучного інтелекту;
- некоректне цитування;
- використання недостовірних або неперевірених джерел.

У разі виявлення порушень принципів академічної доброчесності робота не зараховується та підлягає доопрацюванню відповідно до внутрішніх положень ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Орієнтовні питання для самостійної роботи:

№ з/п	Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти	Форми контролю СРЗ	Обсяг СРЗ (годин)
Змістовний модуль 1. Загальна частина			
1	Тема 1. Поняття, ознаки господарського права та проблеми його галузевої приналежності. Завдання для самостійної роботи: Визначити поняття господарського права та його співвідношення з іншими галузями права. Надати характеристику предмету та методів господарського права. Розкрити принципи правового регулювання господарського права. Визначити поняття, ознаки та види господарських правовідносин. Підприємництво: поняття, ознаки, класифікація. Сутність підприємництва в економічній теорії. Господарська некомерційна діяльність як предмет регулювання господарського права: поняття, суб'єкти, значення. Поняття і загальна характеристика джерел господарського права.	Презентація результатів	6

	Система господарського законодавства. Проблеми розвитку і вдосконалення господарського законодавства в Україні та в інших країнах.		
2	Тема 2. Загальні положення щодо правового становища суб'єктів господарювання та їх проблематика. Завдання для самостійної роботи: Надати поняття та види суб'єктів господарювання. Провести порівняльну характеристику учасників та суб'єктів господарювання. Поняття та види підприємств, теорія «персоніфікації підприємств» (господарчого органу). Громадянин як суб'єкт господарювання. Обмеження щодо зазначеного статусу. Поняття, види та історія виникнення господарських товариств. Суб'єкти корпоративного права та порядок реалізації їх прав та обов'язків.	Презентація результату	6
3	Тема 3. Легалізація господарської діяльності та її проблематика. Завдання для самостійної роботи: 1. Надати характеристику легалізації господарської діяльності та її видів. 2. Визначити види установчих документів та вимоги до їх змісту. 3. Розкрити процедуру та умови державної реєстрації. 4. З'ясувати мету та умови ліцензування господарської діяльності. 5. Охарактеризувати дозвільну систему у сфері господарської діяльності.	Презентація результату	6

4	Тема 4. Проблемні аспекти державного регулювання господарської діяльності. Завдання для самостійної роботи: 1. Наукові теорії, що обґрунтовують необхідність державного регулювання економіки 2. Нормативне підґрунтя державного регулювання господарської діяльності. 3. Методи та форми державного регулювання господарських відносин. 4. Правове регулювання участі держави у господарській діяльності. Державне замовлення 5. та державні закупівлі, державне фінансування, державні гарантії та запозичення. 6. Державна підтримка суб'єктів господарювання: поняття, види та засоби. Заохочення малого підприємництва. 7. Державно-приватне партнерство: поняття, ознаки та форми.	Презентація результату	4
5	Тема 5. Проблеми застосування й визначення господарських договорів. Завдання для самостійної роботи: 1. Поняття та види господарських зобов'язань. 2. Принципи та способи забезпечення виконання господарських зобов'язань. 3. Поняття, види та функції господарських договорів. 4. Істотні умови господарських договорів. Форма господарських договорів та наслідки її недодержання. 5. Порядок укладання, зміни та припинення господарських договорів. 6. Правові підстави та наслідки визнання господарських договорів недійсними.	Презентація результату	6

Змістовний модуль 3. Особлива частина			
6	Тема 6. Проблеми визначення торгівлі та її правового забезпечення. Завдання для самостійної роботи: 1. Поняття та функції господарсько-торгівельної діяльності. 2. Правове регулювання договору поставки: зміст, форма, права та обов'язки сторін, відповідальність. 3. Правове регулювання договору енергопостачання. 4. Правове регулювання договору зберігання на товарному складі. 5. Правове регулювання контрактації сільськогосподарської продукції та її договірне забезпечення. 6. Правове регулювання договору фінансового лізингу.	Презентація результатів	6
7	Тема 7. Проблемні аспекти господарсько-правового регулювання надання послуг та виконання робіт Завдання для самостійної роботи: 1. Визначити поняття послуг у сфері господарювання та джерела їх правового регулювання. 2. Надати характеристику комерційного посередництва. 3. Визначити поняття, ознаки та види капітального будівництва. 4. Назвати вимоги до форми і процедур здійснення капітального будівництва. 5. Визначити форму, істотні умови та порядок укладання і виконання підрядних договорів.	Презентація результатів	4
8	Тема 8. Проблематика ціноутворення і розрахункових відносин у сфері господарювання Завдання для самостійної роботи: Поняття та види цін, порядок їх	Презентація результатів	6

встановлення в сфері господарювання. Правова природа та порядок укладання (припинення) договору на розрахунково-касове обслуговування (договору банківського рахунку). Форми готівкових розрахунків та порядок касових операцій. Форми безготівкових розрахунків. Правові засади банківської та фінансової діяльності. Страховання у сфері господарювання.		
Тема №9 Проблеми правового регулювання корпоративних відносин та управління суб'єктами господарювання 1. Поняття та ознаки корпоративних відносин. 2. Суб'єкти корпоративних відносин та їх правовий статус. 3. Організаційно-правові форми суб'єктів господарювання. 4. Система органів управління суб'єктів господарювання та їх компетенція. 5. Загальні збори учасників (акціонерів): порядок скликання та прийняття рішень. 6. Виконавчі органи та наглядові ради: функції та повноваження. 7. Права та обов'язки учасників корпоративних відносин. 8. Корпоративні конфлікти: причини виникнення та способи їх вирішення.		6
Тема № 10 Актуальні проблеми цифровізації господарської діяльності та розвитку електронної комерції. 1. Поняття цифровізації господарської діяльності та її роль у розвитку економіки. 2. Поняття та види електронної комерції. 3. Нормативно-правове регулювання		6

електронної комерції в Україні. 4. Суб'єкти електронної комерції та їх правовий статус. 5. Особливості укладення електронних договорів. 6. Електронний документообіг та електронний підпис у господарській діяльності. 7. Правове регулювання діяльності цифрових платформ і маркетплейсів. 8. Захист прав споживачів у сфері електронної комерції. 9. Кібербезпека та захист персональних даних у господарській діяльності.		

Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів освіти включає в себе: підготовку наукових доповідей та есе; розробку порівняльних схем, таблиць; участь в роботі наукових конференцій та гуртків; опублікування тез наукових доповідей і статей.

Зазначений вище перелік видів індивідуальної роботи не є вичерпним та носить гнучкий характер. Вибір конкретної теми й виду індивідуальної роботи студента відбувається на початку навчального семестру за погодженням з завідувачем профільної кафедри або його заступником. Організацію, контроль та оцінку якості її виконання здійснює викладач та/або науковий керівник, закріплений кафедрою за академічною групою, до якого студентам потрібно звертатися в разі виникнення запитань. Результати виконаної індивідуальної роботи надаються студентом викладачу у паперовому або електронному вигляді до початку навчальної сесії.

Індивідуальні завдання є складовою частиною організації освітнього процесу з навчальної дисципліни та спрямовані на формування і розвиток у здобувачів вищої освіти навичок самостійної, дослідницької й аналітичної діяльності. Їх виконання забезпечує поглиблення та систематизацію теоретичних знань, отриманих під час аудиторних занять, а також сприяє набуттю практичних умінь застосування положень правової науки для розв'язання актуальних професійних завдань.

Виконання індивідуальних завдань здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно із можливістю отримання консультаційної підтримки з боку науково-педагогічного працівника. Консультації спрямовані на уточнення

структури роботи, визначення джерельної бази, формування методологічних підходів та коригування змістового наповнення завдання. У разі виконання завдань комплексного або міждисциплінарного характеру допускається їх підготовка групою здобувачів із розподілом обов'язків та визначенням індивідуального внеску кожного учасника.

Консультація є формою своєрідного інтерв'ю викладача, на якому він відповідає на ті чи інші запитання студентів щодо проблемних або ж спірних аспектів навчального матеріалу. Консультації можуть бути як індивідуальними, так і груповими (передзаліковими). Короткі індивідуальні консультації з усіх питань навчального курсу, які цікавлять студентів, можна отримати як перед початком, так і після лекції чи практичного заняття, а в певних випадках і під час таких занять, а більш розгорнуті відповіді – на кафедрі згідно із затвердженим графіком чергувань викладача по кафедрі, у тому числі і з використанням засобів відеозв'язку, а також на груповій консультації, яка зазвичай проводиться перед іспитом або заліком.

З дисципліни «Актуальні проблеми трудового права» індивідуальні завдання можуть реалізовуватися у різних формах, зокрема: підготовка та публікація наукової статті, підготовка доповіді й участь у роботі наукової конференції, розроблення мультимедійної презентації, аналітичного огляду судової практики, порівняльно-правового дослідження тощо. Обрана форма виконання повинна відповідати змісту дисципліни та сприяти досягненню визначених програмних результатів навчання.

Тематика завдань формується з урахуванням сучасних тенденцій розвитку права, практики його застосування та наукових підходів до вирішення проблемних питань галузі.

Мінімальні та максимальні строки видачі, виконання та захисту індивідуальних завдань доводяться до відома здобувачів освіти викладачем на початку семестру. Дотримання визначених термінів є обов'язковою умовою належного оцінювання результатів навчання.

Оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань здійснюється відповідно до встановлених критеріїв та передбачає нарахування додаткових (бонусних) балів: за підготовку та публікацію наукової статті – до 12 балів; за виступ із доповіддю на науковій конференції – до 8 балів; за підготовку та представлення презентації – до 10 балів. Конкретна кількість балів визначається з урахуванням якості змісту, рівня наукової аргументації, самостійності виконання та дотримання встановлених вимог до оформлення результатів роботи.

Підготовка тематичної презентації (тема, терміни тощо), а також виконання інших видів індивідуальних завдань погоджується здобувачем освіти із викладачем.

Критерії та умови підготовки, оформлення та публікації наукових матеріалів (статей, тез, доповідей) визначаються безпосередньо оргкомітетом наукової конференції, редакційною колегією видання або установою-організатором.

Умови підготовки, оформлення та критерії оцінювання презентацій визначаються цією програмою (кафедрою).

Індивідуальна робота також студентів включає в себе: підготовку наукових доповідей та есе; розробку порівняльних схем, таблиць; участь в роботі наукових конференцій та гуртків; опублікування тез наукових доповідей і статей.

Зазначений вище перелік видів індивідуальної роботи не є вичерпним та носить гнучкий характер. Вибір конкретної теми й виду індивідуальної роботи студента відбувається на початку навчального семестру за погодженням з завідувачем профільної кафедри або його заступником. Організацію, контроль та оцінку якості її виконання здійснює викладач та/або науковий керівник, закріплений кафедрою за академічною групою, до якого студентам потрібно звертатися в разі виникнення запитань. Результати виконаної індивідуальної роботи надаються студентом викладачу у паперовому або електронному вигляді до початку навчальної сесії.

Есе являє собою самостійно виконаний студентом науковий, критичний чи інший нарис, який вирізняється оригінальністю суджень і вишуканістю форми. Тема есе погоджується з викладачем, виконується письмово обсягом 3-5 сторінок.

Завершальним етапом вивчення навчальної дисципліни є залік, який відбувається в усній чи письмовій формі.

Методи навчання

Методи навчання становлять систему впорядкованих способів спільної діяльності науково-педагогічного працівника та здобувачів вищої освіти, спрямованих на досягнення визначених програмних результатів навчання, формування загальних і фахових компетентностей, а також ефективно розв'язання навчально-виховних завдань. Реалізація методів навчання здійснюється через сукупність дидактичних прийомів, організаційних форм та відповідних засобів освітньої діяльності.

Під час викладання та опанування навчальної дисципліни «Актуальні проблеми трудового права» застосовується комплекс методів, що забезпечують поєднання теоретичної підготовки з практичною спрямованістю навчання.

1. Словесні методи

До словесних методів належать способи вербального викладення та опрацювання навчального матеріалу, зокрема: розповідь, пояснення, лекція, бесіда, дискусія. Зазначені методи передбачають описове розкриття змісту тем, тлумачення сутності правових явищ, категорій і процесів, аналіз нормативно-правових положень, а також перевірку рівня самостійного засвоєння матеріалу здобувачами освіти. Їх використання сприяє формуванню системного бачення проблем правового регулювання та розвитку навичок професійної аргументації.

2. Наочні методи

Наочні методи передбачають використання візуальних засобів навчання з метою підвищення ефективності сприйняття та осмислення інформації. У межах дисципліни застосовуються демонстрація схем, таблиць, структурно-логічних моделей, діаграм, ілюстративних матеріалів, відеофрагментів та інших засобів візуалізації. Використання наочності забезпечує кращу систематизацію складних правових конструкцій, сприяє формуванню аналітичного мислення та полегшує засвоєння теоретичних положень.

3. Практичні методи

Практичні методи орієнтовані на формування професійних умінь і навичок, зокрема здатності оперувати правовими категоріями, аналізувати та застосовувати норми права, вирішувати практичні ситуації у сфері публічно-правових відносин. Реалізація зазначених методів здійснюється під час семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, розв'язання кейсів, аналізу судової практики та моделювання правових ситуацій.

Практична складова навчання спрямована на інтеграцію теоретичних знань із реальними правозастосовними процесами, що забезпечує професійну орієнтацію здобувачів освіти.

Методи за рівнем самостійної пізнавальної діяльності

З метою активізації інтелектуальної діяльності здобувачів вищої освіти у процесі навчання застосовуються також методи, диференційовані за рівнем самостійності мислення:

- *метод проблемного викладу*, що передбачає постановку наукової або практичної проблеми та послідовне розкриття шляхів її вирішення;
- *частково-пошуковий (евристичний) метод*, спрямований на залучення здобувачів до самостійного пошуку окремих елементів розв'язання поставленого завдання;

- *дослідницький метод*, який передбачає виконання самостійних наукових досліджень, аналіз правових джерел, формулювання власних висновків і пропозицій.

Комплексне поєднання зазначених методів забезпечує належний рівень теоретичної підготовки, розвиток критичного мислення та формування стійких професійних компетентностей у сфері захисту прав людини.

Методи та форми контролю, критерії оцінювання результатів навчання. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Методи контролю є сукупністю способів діагностичної діяльності, спрямованих на забезпечення зворотного зв'язку в освітньому процесі та визначення рівня досягнення програмних результатів навчання. Їх застосування дає можливість отримати об'єктивні дані щодо успішності засвоєння навчального матеріалу, результативності організації навчального процесу та сформованості у здобувачів вищої освіти відповідних компетентностей.

Контрольні заходи покликані встановити відповідність рівня набутих знань, умінь і практичних навичок вимогам стандартів вищої освіти, освітньо-професійної програми та робочої програми навчальної дисципліни. Оцінювання здійснюється з урахуванням принципів системності, об'єктивності, прозорості та академічної доброчесності.

Самоконтроль

Самоконтроль є важливим елементом навчальної діяльності та спрямований на формування здатності здобувачів освіти до самооцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу. Він передбачає самостійне виконання тестових завдань, аналіз правильності розв'язання практичних ситуацій, перевірку конспектів, підготовку до семінарських занять та інших форм роботи. Розвиток навичок самоконтролю сприяє підвищенню відповідальності здобувачів за результати власного навчання.

Кафедральний контроль

Кафедральний контроль здійснюється з метою моніторингу якості підготовки здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення. Він може реалізовуватися у формі:

- поточного контролю;
- рубіжного контролю;
- підсумкового семестрового контролю.

Такий підхід забезпечує поетапне відстеження динаміки навчальних досягнень та своєчасне коригування освітнього процесу.

Види контролю результатів навчання

В освітньому процесі застосовуються такі основні види контролю:

- поточний контроль протягом семестру;
- виконання та захист контрольних робіт, передбачених навчальним планом;
- приймання та оцінювання індивідуальних завдань;
- підсумковий семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час усіх видів аудиторних занять упродовж семестру. Його формами можуть бути усне опитування, письмові роботи, тестування, колоквиуми, аналіз практичних ситуацій, виступи здобувачів під час обговорення питань на семінарських заняттях тощо. Результати поточного оцінювання доводяться до відома здобувачів своєчасно та в установленому порядку.

Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі здобувачів вищої освіти у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем;

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної/індивідуальної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); проблемні ситуації, метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань										Модульна контрольна робота	Залік**	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10			
Робота на семінарському занятті	6		6		6		6	6	6	6	18	Відповідно до умов визначених Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти "ПрАт"ВНЗ"МАУП"	100
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			

Робота на семінарському занятті оцінюється у 6 балів.

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувача освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються «Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у «Приватному акціонерному товаристві «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (<https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf>).

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми трудового права» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі **заліку** (письмово). Здобувача освіти допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

**Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.

Для заочної форми навчання залік є обов'язковою складовою підсумкового оцінювання.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
68-74	D		
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проєктор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Контрольні питання з навчальної дисципліни «Актуальні питання господарського права»

1. Поняття господарського права та його місце в системі права України.
2. Ознаки господарського права як галузі права.
3. Проблеми визначення галузевої приналежності господарського права.
4. Предмет господарського права та його особливості.
5. Методи господарсько-правового регулювання.
6. Співвідношення імперативного та диспозитивного методів у господарському праві.
7. Поняття господарської діяльності та її види.

8. Ознаки суб'єктів господарювання.
9. Правовий статус суб'єктів господарювання.
10. Організаційно-правові форми суб'єктів господарювання.
11. Легалізація господарської діяльності: поняття та проблеми.
12. Державна реєстрація суб'єктів господарювання.
13. Ліцензування господарської діяльності та його проблеми.
14. Дозвільна система у сфері господарювання.
15. Державне регулювання господарської діяльності: поняття та форми.
16. Методи державного регулювання економіки.
17. Проблеми державного втручання у господарську діяльність.
18. Поняття господарських відносин та їх структура.
19. Господарські правовідносини: поняття та елементи.
20. Суб'єкти, об'єкти та зміст господарських правовідносин.
21. Господарські зобов'язання: поняття та ознаки.
22. Види господарських зобов'язань.
23. Підстави виникнення господарських зобов'язань.
24. Господарські договори: поняття та значення.
25. Істотні умови господарських договорів.
26. Порядок укладення господарських договорів.
27. Виконання господарських договорів.
28. Зміна та розірвання господарських договорів.
29. Торгівля як вид господарської діяльності: поняття та проблеми правового регулювання.
30. Види торгівлі та їх правове забезпечення.
31. Надання послуг у господарській діяльності: правова характеристика.
32. Виконання робіт у господарському праві: поняття та особливості.
33. Особливості договорів підряду у господарській діяльності.
34. Поняття корпоративних відносин.
35. Корпоративне управління: поняття та принципи.
36. Органи управління суб'єктів господарювання та їх повноваження.
37. Права та обов'язки учасників господарських товариств.
38. Корпоративні конфлікти: причини та способи вирішення.
39. Господарсько-правова відповідальність: поняття та ознаки.
40. Підстави господарсько-правової відповідальності.
41. Види господарсько-правових санкцій.
42. Обставини, що звільняють від господарсько-правової відповідальності.
43. Порядок застосування господарсько-правової відповідальності.
44. Проблеми реалізації господарсько-правової відповідальності.

45. Судовий захист прав суб'єктів господарювання.
46. Альтернативні способи вирішення господарських спорів.
47. Особливості розгляду господарських спорів.
48. Цифровізація господарської діяльності: поняття та значення.
49. Електронна комерція: правове регулювання та проблеми.
50. Захист прав суб'єктів господарювання в умовах цифрової економіки.

Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Міжнародний Пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
4. Цивільний Кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
5. Сімейний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
6. Житловий кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10#Text>
7. Кодекс України з процедур банкрутства URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
8. Закон України «Про міжнародне приватне право» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
9. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
10. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
11. Закон України «Про акціонерні товариства» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>
12. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
13. Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>

14. Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>

15. Закон України «Про аграрні ноти»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3586-20#Text>

16. Закон України «Про іпотеку»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text>

17. Закон України «Про заставу»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text>

18. Закон України «Про інститути спільного інвестування»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text>

19. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

20. Закон України «Про оренду державного та комунального майна»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#Text>

21. Закон України «Про оренду землі»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>

22. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>

23. Закон України «Про безоплатну правничу допомогу»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>

24. Закон України «Про нотаріат»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>

25. Закон України «Про прокуратуру»
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>

Закон України «Про доступ до судових рішень» URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15#Text>

Основні джерела:

1. Господарське право (Загальна частина) : підручник / за ред. В. С. Іщербини, В. В. Резнікової. Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. 588 с.

2. Швидка Т. І. Господарське право в схемах і таблицях : навч. посіб. / Т.І. Швидка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. –бте вид., перероб. І допов. Харків : Право, 2025. 208 с.

3. Господарське право: підручник / О.П. Подцерковний, В.Г. Олюха, О.О. Квасніцька та ін.; за ред. О.П. Подцерковного. 4-те вид., доп. і перероб. Одеса : Фенікс, 2024. 584 с.

4. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки) : навчальний посібник / д-р юрид. наук, проф. Б. В. Дерев'янко; МВС України, Донецький державний

університет внутрішніх справ. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021.314 с.

5.Тетарчук І.В. Господарське право України: навч. посіб. / І.В. Тетарчук. : Видавництво «Центр учбової літератури». 2021 р. 216 с.

Додаткові:

1. Rapova, L., Baranovska, V., Iarmolenko, O.

COMPARATIVE STUDY OF THE BANKRUPTCY PROCEDURE OF STATE-OWNED ENTERPRISES AND THEIR SETTLEMENTS WITH CREDITORS IN UKRAINE AND EU COUNTRIES: ECONOMIC AND LEGAL ASPECTS. *Baltic Journal of Economic Studies*. Vol. 11 No. 4, 2025. P. 367 - 378.

2. Барановська В.М. Гарантії захисту прав суб'єктів ЗЕД в умовах цифровізації митних процедур. *Аналітично-порівняльне правознавство*. № 6. 2026.

3. Барановська В.М. Щодо питання застосування режиму внутрішнього транзиту в митному праві України: проблеми теорії та практики. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. № 93. 2026.

4. Альтернативне вирішення спорів: підручник / за заг. ред. Ю.Д.Притики. Київ: ВД «Дакор», 2021. 436 с.

5. Лаціхія І., Лаціхія В. Поняття та особливості іноземних інвестицій: досвід України. *The scientific heritage*. 2021. №77. С.34-40.

Інформаційні ресурси:

1. Електронна бібліотека юриста, WEB кафедра права. URL: http://www.kafedr.at.ua/board/rimske_pravo (дата звернення: 28.08.2023).

2. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.catalogue.nplu.org> (дата звернення: 28.08.2023).

3. Офіційний веб. Сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua> (дата звернення: 28.08.2023).

4. Інформаційно – пошукова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: <http://www.nau.ua> (дата звернення: 28.08.2023).

5. Офіційний сайт Адміністрації Президента. URL: <http://www.president.gov.ua/ru/content/secretariat> (дата звернення: 01.09.2022).

6. Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 28.08.2023).

7. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 28.08.2023).

8. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.catalogue.nplu.org> (дата звернення: 28.08.2023).

9. Рада Безпеки ООН

<https://www.un.org/securitycouncil/>